

Täysistunto

Perjantai 16.6.2023 klo 13.02—13.29

Täysistunto alkoi klo 13.02. Täysistunto päättyi klo 13.29.

Puhetta johti ensimmäinen varapuhemies Juho Eerola (13.02—13.29).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Kertomukset

Eduskunnalle on annettu Eduskunnan oikeusasiamiehen kertomus vuodelta 2022 (K 11/2023 vp).

2.2. Vastaukset kirjallisiin kysymyksiin

Eduskunnalle ovat saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin KK 8-12/2023 vp.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle tietoturvallisuudesta Pohjois-Atlantin sopimuksen osapuolten välillä tehdyn sopimuksen ja turvallisuussäntöjen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä Suomen ja Pohjois-Atlantin liiton kesken vaihdettavan turvallisuusluokitellun tiedon suojaamiseksi tehdyn hallinnollisen järjestelyn ja Pohjois-Atlantin liiton kanssa tehdyn tietoturvallisuussopimuksen irtisanomiseksi

Hallituksen esitys HE 4/2023 vp

Valiokunnan mietintö UaVM 1/2023 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Juho Eerola: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsittelyn pohjana on ulkoasiainvaliokunnan mietintö UaVM 1/2023 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Esittelypuheenvuoro, edustaja Koskinen.

Keskustelu

13.03 **Johannes Koskinen sd** (esittelypuheenvuoro): Herra puhemies! Vuonna 97 tehty Naton tietoturvallisuussopimus sisältää Pohjois-Atlantin sopimuksen osapuolten välillä

Pöytäkirja PTK 12/2023 vp

sovellettavat määräykset turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta... [Puhujan mikrofoni sulkeutuu — Puhemies: Nyt toimii taas!] Sopimusta sovelletaan Suomen ja Naton välillä vaihdettavan turvallisuusluokitellun tiedon lisäksi sellaiseen jäsenvaltioiden välillä vaihdettavaan turvallisuusluokiteltuun tietoon, jota toimitetaan Naton ohjelman, hankkeen tai sopimuksen tueksi. Nämä määräykset koskevat henkilöstöturvallisuutta, tietoaineistoturvallisuutta, toimitilaturvallisuutta, viestintä- ja tietojärjestelmien turvallisuutta sekä yritysturvallisuutta.

Hallintovaliokunnan ja puolustusvaliokunnan tavoin ulkoasiainvaliokunta pitää tärkeänä, että tietoturvaluokitus sopimus saatetaan voimaan mahdollisimman pian, jotta Suomi voi täysimääräisesti vastaanottaa Naton turvallisuusluokiteltua tietoa ja osallistua tiedonvaihtoon sisältävään jäsenvaltioiden väliseen yhteistyöhön. Valiokunta korostaa turvallisuusluokitellun tiedon suojaamisen ja turvaamisen keskeistä merkitystä toimivassa kansainvälisessä yhteistyössä.

Saadun selvityksen mukaan sopimukseen liittyminen ei muuta merkittävästi nykytilannetta turvallisuusluokitellun tiedon käsittelyn osalta. Suomi suojaa ja käsittelee näitä tietoja jo nykyisin Naton sääntöjen ja periaatteiden mukaisesti vuonna 94 allekirjoitetun Suomen ja Naton välisen tietoturvaluokitus sopimuksen ja sitä täydentävän, myöhemmin solmitun hallinnollisen pöytäkirjan perusteella. Nämä kahdenväliset järjestelyt on tarkoitettu irti sanoa Suomen liittyessä nyt käsiteltävään Naton monenväliseen tietoturvasopimukseen.

Merkittävin muutos turvallisuusluokitellun tiedon vaihtamisessa on se, että Naton tietoturvaluokitus sopimukseen liittyminen mahdollistaa ylimmän, cosmic top secret -turvallisuusluokan tiedon saamisen. Lisäksi Nato-jäsenyyden myötä saatavan ja vaihdettavan tiedon määrä lisääntyy merkittävästi, ja nykyistä useammat valtionhallinnon viranomaiset tulevat saamaan ja käsittelemään Naton turvallisuusluokiteltua tietoa.

Kun tämä laajeneminen tapahtuu nykyisten ulko- ja puolustushallintojen lisäksi merkittävästi muihin viranomaisiin sekä yrityksiin, ulkoasiainvaliokunta pitää keskeisenä, että kaikkien viranomaistoimijoiden resurssit ovat uuden tietoturva-sopimuksen vaatimalla tasolla. Hallintovaliokunnan lausunnossa on käsitelty tarkemmin resurssitarpeita sisäisen turvallisuuden toimijoiden kannalta sekä todettu, että neuvonta-, tarkastus- ja hyväksyntätyön tehokas toteuttaminen edellyttävät pysyviä lisäresurssitarpeita Liikenne- ja viestintävirastossa.

Tiedonsaantioikeudesta:

Ulkoasiainvaliokunta pitää tärkeänä, että hallituksen esitykseen sisältyy kirjaukset eduskunnan tiedonsaantioikeuden toteutumisen tärkeydestä Nato-asioissa. Naton asiakirjojen ollessa pääsääntöisesti turvaluokiteltuja [Hälinää — Puhemies koputtaa] on tärkeää, että esityksessä huomioidaan eduskunnan laaja tiedonsaantioikeus ja sen ulottuminen myös salassa pidettävään tietoon. On varmistettava, että toimiva tiedonkulku Nato-asioissa toteutuu kaikilla turvaluokittelutasoilla.

Valiokunta on käsitellyt eduskunnan tiedonsaantioikeutta tarkemmin Pohjois-Atlantin sopimuksen hyväksymistä käsitelleessä mietinnössään. Valiokunta kiinnittää huomiota myös puolustusvaliokunnan lausunnossaan esiin nostamiin tärkeisiin huomioihin valtioneuvoston velvollisuudesta oma-aloitteisesti toimittaa eduskunnalle sen tarvitsemat tiedot ja toisaalta velvollisuudesta toimittaa eduskunnan pyytämät tiedot. On lisäksi eduskunnan yksinomaisessa toimivallassa arvioida, millaiset tiedot ovat tarpeellisia kulloinkin vireillä olevan asian käsittelyssä. Lisäksi tiedonsaantioikeus ei voi olla kiinni siitä, että valiokunnan puolelta osataan tehdä etukäteen oikeita kysymyksiä turvallisuuspolitiikasta, vaan val-

Pöytäkirja PTK 12/2023 vp

tioneuvoston pitää itse aktiivisesti täyttää tiedonantovelvoite. Erityisen tärkeää tämä on nyt, kun Suomi hakee Nato-maana omaa toimintalinjaansa liittokunnassa.

Naton tietoturvaluossopimus on yksi niistä kuudesta sopimuksesta, joihin Suomi on sitoutunut liittymään 12 kuukauden sisällä Pohjois-Atlantin sopimusta koskevan Suomen liittymiskirjan tallettamisesta eli ensi huhtikuun alkuun mennessä. Muut sopimukset ovat seuraavat: sopimus Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimuspuolten välillä niiden joukkojen asemasta eli Nato-sofa; pöytäkirja Pohjois-Atlantin sopimuksen mukaisesta perustettujen kansainvälisten sotilasesikuntien asemasta eli niin sanottu Pariisin pöytäkirja; sopimus teknisten tietojen välittämisestä puolustustarkoituksiin; sopimus puolustukseen liittyvien, patentoitavaksi haettujen keksintöjen salassapidon vastavuoroiseksi turvaamiseksi sekä Pohjois-Atlantin osapuolten välinen sopimus ydinpuolustustietoja koskevasta yhteistyöstä. Nämä sopimukset tuodaan eduskunnan käsiteltäviksi erillisinä esityksinä.

Kaikkien ulkoasianvaliokunta ehdottaa, että eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä HE 4 tarkoitetun sopimuksen ja sen nojalla annetut turvallisuussäännöt, ja toiseksi, että se hyväksyy hallituksen esityksessä 4 tarkoitetun hallinnollisen järjestelyn sekä sopimuksen irtisanomisen, ja kolmanneksi, että eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 4 sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Kiitokset, valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Koskinen. — Ja nyt edustaja Tynkkynen.

13.08 Sebastian Tynkkynen ps: Kiitoksia, arvoisa herra puhemies! Meillä on käsittelyssä ulkoasiainvaliokunnan mietintö, joka koskee aiemmin annettua hallituksen esitystä. Hallituksen esityksellä säädettäisiin voimaan osa niistä tarvittavista laeista, joita Suomen Natoon liittyminen edellyttää. Nyt käsiteltävät lait liittyvät tietoturvaan ja turvallisuusluokitellun tiedon vaihtamiseen. Samalla irtisanotaan vanha, kumppanuusajan suppeampi järjestely.

Tämä kokonaisuus käsittää yhden niistä kuudesta sopimuksesta, joihin Suomi on sitoutunut liittymään. Myös nämä muut viisi kokonaisuutta eduskunta tulee käsittelemään.

Arvoisa herra puhemies! Jos matkustat noin tuhat kilometriä etelään, tulet alueelle, jossa tietoturvaluossuus ja turvallisuusluokitellun tiedon käsitteleminen ratkaisevat joka päivä ihmishenkien kohtaloja: kenen sota jatkuu, kenen päättyy. Ollaan siis Ukrainassa, sodan keskellä. Jos matkustat tuhat kilometriä takaisin tänne Suomeen, näet, miksi tietoturvan ja turvallisuusluokitellun tiedon kanssa tehdään meilläkin työtä kellon ympäri — jotta hyökkäyssotaa käyvän verisen hallinnon naapurissa elävä maa saa jatkossakin elää rauhassa näyttäen rajat sille naapurille.

Käsittelyssä on siis merkitykseltään valtavan tärkeä kokonaisuus, mutta kuten valiokunta toteaa, me olemme jo tähän saakka suojanneet ja käsitelleet turvallisuusluokiteltua tietoa Naton sääntöjen ja periaatteiden mukaisesti. Suurta mullistusta ei toimintatapoihin ole siis tiedossa, mutta merkittävin osa tätä kokonaisuutta on se, että liittymällä Naton tietoturvaluossopimukseen mahdollistetaan ylimmän turvallisuusluokan tiedon saaminen myös meille Suomeen. Luokka on nimeltään cosmic top secret. Tämän ohella vaihdettavan tiedon määrä tulee lisääntymään merkittävästi. Entistä kattavamman tiedon merkitystä Suomen turvallisuudelle tuskin kukaan kiistää.

Tiedämme varsin hyvin entuudestaan, että turvallisuus maksaa, ja sen kanssa on eletävä. Ei ole vaihtoehtoja. Verrattuna taivaalla tai maastossa jyrisevään rautaan puhutaan tie-

Pöytäkirja PTK 12/2023 vp

toon ja tietoturvallisuuteen liittyvässä koneistossa yhtä tärkeästä palasesta kokonaisturvallisuutta, mutta kustannukset ovat tässä yhteydessä paljon maltillisempia.

Itsessään tietoturvaluussopimus ei hallituksen esityksen mukaan suoranaisesti lisää kustannuksia, mutta esityksessä on kuitenkin arvioitu tähän kokonaisuuteen liittyviä lisäkustannuksia: Tietojenkäsittely-ympäristön tarvittava kehittäminen kustantaa parin vuoden aikana 20 miljoonaa, tietojenkäsittelytilojen tarvittavat suojaukset 6 miljoonaa ja tehtävien investointien ylläpitokustannukset ovat 3 miljoonaa vuodessa alkaen vuodesta 2026. Muutaman vuoden ajan lisäkustannukset vastaavat siis parin kolmen uuden panssarivaunun hankintakustannuksia. Miettikää, investointien summien suuruusluokka on tämä, ja puhumme samaan aikaan siitä, että Suomi pääsee osaksi maailman vahvimman puolustusliiton korkeimman turvallisuusluokan tiedonvaihtoa.

Arvoisa puhemies! Maailmasta löytyy läjäpäin valtioita, jotka maksaisivat sata- tai tuhatkertaisia summia vastaavasta tiedonsaantioikeudesta, mutta niillä ei ole sen tiedon piiriin mitään asiaa, ja jotta asia pysyisi jatkossakin näin, siksi mekin näihin turvallisuusratkaisuihin investoimme.

Mutta Suomelle ei ole itseisarvo päästä osaksi jotakin pöytää. Suomen tapauksessa kyse on turvallisuutemme vahvistamisesta, jota laajempi tiedonvaihto edistää. Samalla tuomme myös oman osaamisen osaksi puolustusliittoa, ja tämä kokonaisuus nähdään myös Nato-maiden keskuudessa — siksi nopea ratifiointiprosessi.

On hyvä myös huomata, että tämäkään sopimus ei millään tavoin vaaranna sitä tietoa, mitä me itse olemme tuottaneet. Sopimus ei ensinnäkään velvoita Suomea luovuttamaan turvallisuusluokiteltua tietoa, kuten valiokunnan mietinnössäkään todetaan, ja mikäli Suomi haluaa aiheelliseksi katsomaansa tietoa luovuttaa kumppanimaille, maat eivät saa luovuttaa sitä eteenpäin ilman meidän suostumustamme. Tiedonvaihto pohjautuu siis kaikkia hyödyttävään ja kaikkien turvallisuutta parantavaan periaatteeseen. Siitä koko Natossa on kyse.

Me perussuomalaiset toivomme, että tämä ja muutkin yhteistä turvallisuutta vahvistavat esitykset etenevät mahdollisimman nopeasti voimaantuloon asti. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ja edustaja Jukkola.

13.14 Janne Jukkola kok: Arvoisa herra puhemies! Tietoturvallisuus on tärkeä aihe nopeasti kehittyvässä digitaalisessa riskien maailmassa. Hallintovaliokunta, puolustusvaliokunta sekä ulkoasiainvaliokunta pitävät tärkeänä, että tietoturvaluussopimus saatetaan voimaan mahdollisimman pian. Tämä pyyntö on syytä ottaa vakavasti, ja on hyvä, että eduskunta on nyt aloittanut sopimuksen käsittelyn — kiitos siitä.

Tietoturvaluussopimuksella on iso merkitys myös suomalaisille yrityksille ja elinkeinolämälle. Sopimukseen liittyminen parantaa suomalaisten yritysten mahdollisuuksia osallistua hankintoihin ja tarjouskilpailuihin, jotka sisältävät Naton turvallisuusluokiteltua tietoa. Meillä olisi paremmat lähtökohdat suojella yritysten tietoja, lisätä asiakasluottamusta ja tukea liiketoiminnan jatkuvuutta. On siis välttämätöntä panostaa tietoturvallisuuteen.

Varmistamalla tietojen luottamuksellisuus voidaan edistää myös yritysten kilpailuetua. Tehokkaalla tietoturvaluussuunnitelmalla erotutaan markkinoilla ja vahvistetaan entisestään Suomen kansainvälistä mainetta. Tällä sopimuksella tuemme yrityksiä, Suomen kansallista turvallisuutta ja tärkeintä: huoltovarmuutta. — Kiitos.

Pöytäkirja PTK 12/2023 vp

Ensimmäinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Edustaja Savola.

13.15 Mikko Savola kesk: Herra puhemies! Tämä tietoturvaluissuussopimus käsiteltiin aika ripeästi ulkoasiainvaliokunnassa, mistä kiitokset puheenjohtaja, edustaja Koskiselle ja valiokunnalle. Ei ole montaa viikkoa siitä, kun lähetekeskustelu tässä salissa käytiin. Tämä on yksi näistä kuudesta sopimuksesta, joista meidän pitää nyt seuraavina kuukausina, tai oikeastaan vuoden sisällä, tässä salissa päättää, ja nyt ensimmäisen osalta on päästy eteenpäin, hyvä niin.

Oikeastaan yksi asia, mihinkä tässä nyt haluan kiinnittää huomiota, on tämä tässä mietinnössäkkin kuvattu eduskunnan tiedonsaantioikeus ja oikeus siihen, että kansanedustuslaitos, parlamentti, saa oikea-aikaista tietoa ja oma-aloitteista tietoa ministeriöiden suunnasta Natoon liittyvissä asioissa, kuten myös tähän sopimukseen liittyvässä asiassa. Meillä on hyvä käytäntö suuren valiokunnan osalta: ministerit käyvät aina ennen ministerikokouksia suuren valiokunnan kuultavana ja saavat käytännössä sitten myöskin mandaatin kokouksiinsa ja käyvät raportoimassa myöskin kokousten jälkeen. Oikeastaan tässä on hyviä käytäntöjä, mitä voidaan myös Nato-kysymysten osalta ja ulko- ja turvallisuuspolitiikan osalta hyödyntää, kun tiedonsaantioikeudesta puhutaan. Itsekin kävin silloin puolustusministerinä ollessani ennen puolustusministerikokousta valiokuntien kuultavana, ja kävimme siellä lähinnä läpi sitä asialistaa, mistä keskustellaan. Sen tiedän, että välttämättä aina ei ole hirveästi keskusteltavaa juuri siinä kokouksen alla, koska nämä asialistat saattavat tulla hyvinkin myöhään ja se tarkka käsitys siitä, mistä kokouksissa tullaan päättämään, saattaa tulla aika myöhään. Mutta kyllä on hyvä ministereiden kuulla sekä ne evästyksöt valiokunnalta ja parlamentilta ennen kokousta että sitten raportointi näitten kokousten jälkeen.

Toinen merkittävä keskusteluyhteys ja tiedonsaanti liittyy luonnollisestikin tasavallan presidentin kansliaan. Mielestäni nyt viime vaalikausina on kyllä hyvin toiminut yhteys tasavallan presidentin suuntaan. Hän on kutsunut säännöllisesti Mäntyniemeen tai Linaan keskusteluihin ulko- ja turvallisuuspolitiikan kysymyksistä, ja keskusteluja on käyty välillä myös etäyhteyksien kautta — joka tapauksessa siten, että parlamentti, eduskunta, on ollut tietoinen siitä, missä näissä kysymyksissä mennään päämiestasolla.

Mutta joka tapauksessa on hyvä, että tämä lakiesitys nyt saadaan maaliin. Näitä tulee lisää, ja on hyvä, että tässä on tähän eduskunnan tiedonsaantioikeuteen kiinnitetty voimakkaasti huomiota.

Ensimmäinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Kiljunen.

13.18 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Tämä Naton tietoturvaluissuussopimus on käytännössä rutiinia, ja sen vuoksi se saatettiin myöskin ulkoasiainvaliokunnassa viedä melko sujuvasti ja jouhevasti eteenpäin. Tässä ei ollut varsinaisesti tietoturvaluissuussopimuksen osalta mitään duubioita, on kyse itse asiassa järjestelyistä, jotka liittyvät siihen, että Suomesta tulee liittokunnan jäsen — tai on jo tullut liittokunnan jäsen — siihen sisäänajoon nämä liittyvät. Tärkeä kysymys tietysti on tietoturvaluisuus, niin kuin näissä esityksissä puheenvuoroissa tuotiin esille.

Minäkin haluaisin kiinnittää huomiota täsmälleen samaan asiaan, mihin painavasti valiokunnan puheenjohtaja Koskinen omassa esityksessään kiinnitti huomiota, ja viimeksi edustaja Savola tässä kiinnitti huomion asiaan, joka liittyy eduskunnan tiedonsaantimahdollisuuksiin, tiedonsaantioikeuksiin. Tämä on iso kysymys, ja on tärkeätä, että me allevii-

Pöytäkirja PTK 12/2023 vp

vatusti tuomme sen tässä meidän lausunnossamme esille eduskunnan kantana, sen, että meidän täytyy a) saada kaikki pyytämämme tieto, mutta b) yhtä tärkeä seikka on se, että myöskin valtioneuvoston täytyy olla oma-aloitteinen tässä tiedon antamisessa eduskunnalle — ei niin, niin kuin valiokunnan puheenjohtaja tuossa omassa puheenvuorossaan sanoi, että meidän täytyy osata tehdä ne oikeat kysymykset. Täytyy olla oma-aloitteista ja aktiivista valtioneuvoston suunnalta ymmärtää, mitkä asiat kuuluvat aidosti luonteeltaan eduskunnan tiedonsaantioikeuden piiriin. Tämän takia tämä on hyvin tärkeä asia. Olen iloinen näistä puheenvuoroista, joita täällä on painavasti käytetty. On kysymys meidän institutiomme mahdollisuuksista vaikuttaa näissä asioissa.

Oli mielenkiintoista, miten myöskin edustaja Savola viittasi tasavallan presidentin rooliin. Tasavallan presidenttihan tulee olemaan Naton huippukokouksissa mukana, jolloin ne presidentin kohtaamiset eduskunnan suhteen tulevat entistä tärkeämpään merkitykseen. Ja tässä suhteessa kun itselläni on kokemusta jo useampien presidenttien kausilta, 90-luvulta asti tänne päivään, niin uskallan sen sanoa näin julkisestikin: nykyinen tasavallan presidentti Sauli Niinistö on ollut poikkeuksellisen aktiivinen ja oma-aloitteinenkin [Mikko Savola: Tämän voin allekirjoittaa!] siinä suhteessa, että me olemme sekä puolustusvaliokunnan, ennen kaikkea ulkoasiainvaliokunnan, josta nyt juuri on kysymys, että myöskin suuren valiokunnan osalta kohdanneet häntä aidosti ja useasti. Ja uskallan myöskin sen sanoa — uskon, että edustaja Savolakin voi siihen yhtyä — että ne ovat olleet poikkeuksellisen suhtaisältöisiä. Presidentti on luottanut myöskin siihen, että asiat puhutaan luottamuksellisesti, ja me edustajat olemme sen luottamuksen arvoisia myöskin olleet. Se dialogi on ollut erittäin arvokasta, ja ei voi muuta kuin toivoa, että tämä käytäntö jatkuu myöskin. Ja tässä tulee nyt Nato-jäsenyyden kautta lisää panosta näihin tapaamisiin. [Mikko Savola: Kyllä!]

Ensimmäinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Räsänen.

13.21 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Täytyy tässä itsekkin kiittää ulkoasiainvaliokuntaa ripeästä työskentelystä tämän asian maaliin saattamiseksi. Lähetekeskustelussa moni käytti täällä puheenvuoron hyvin yksituumaisesti siitä, että nyt kun tämän Nato-jäsenyyden myötä muitakin sopimuksia kuin lainsäädäntöä uudistetaan, niin tehdään se ripeästi ja toivon mukaan hyvin yksituumaisesti, niin kuin tässäkin asiassa on tehty ja itse asiassa koko prosessin osalta on toimittu.

Ja tässäkin yhteydessä sopii edelleen kiittää niin edellistä hallitusta kuin tätä itse lakiesitystä ja toisaalta sitten näitä kaikkia muitakin asioita, millä tavalla niitä on eteenpäin viety. Ja vaikka varmasti saattaa olla, että tässä tulevana aikoina tulee aika, jolloin tältä puolelta tullaan hieman kritikoimaan hallituksen esityksiä, niin voisi toivoa kuitenkin, että tämän kokonaisuuden osalta edelleen eduskunnassa säilyy hyvin vahva yksituumaisuus, jolla sitten näitä asioita viedään eteenpäin, jotta kaikilta osin huolehditaan Suomen turvallisuudesta ja toisaalta täytämme ne velvoitteet, joita meille myös tulee tämän uuden tilanteen myötä.

Mutta, arvoisa puhemies, on itsellekin paikallaan vielä kiinnittää huomiota tähän tärkeään seikkaan, jonka valiokunnan puheenjohtaja ja muut edustajat täällä nostivat esille liittyen tähän eduskunnan tiedonsaantioikeuteen ja sen takaamiseen, ja juuri korostaa sitä, että tässä mietinnössä hyvin tuodaan ilmi se, että itse asiassa valtioneuvostolla on sitten velvollisuus oma-aloitteisesti myös tarjota sitä tietoa eduskunnalle, eikä vain niin, että

Pöytäkirja PTK 12/2023 vp

eduskunnan suunnasta kysytään. On hyvä korostaa myöskin sitä, että mietinnössä hyvin selkeästi todetaan se, että eduskunta saa itse päättää, mitkä tiedot se kokee välttämättömiksi saada, jotta todella taataan se, että kun näitä asioita käsitellään, niin niissä on hyvin vahva parlamentaarinen ote myös jatkossa.

Mutta, arvoisa puhemies, tässä on todella hyvin ripeästi tätä sopimusta nyt viety eteenpäin, ja toivon mukaan myös sitten ne tulevat kokonaisuudet, kun ne aikanaan tänne tulevat, saavat samalla tavalla hyvin perusteellisen mutta ripeän käsittelyn, jotta saatamme itsemme kokonaisuutena täysivaltaiseksi Naton jäsenmaaksi.

Ensimmäinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja vielä edustaja Hopsu.

13.23 Inka Hopsu vihr: Arvoisa puhemies! Ulkoasiainvaliokunta esittää mietinnössä, että hyväksymme tietoturvallisuutta koskevan sopimuksen ja tietoturvallisuussääntöjen hyväksymisen ja voimaansaattamisen Suomen ja Naton kesken ja hallinnolliset järjestelyt, jotka tiedon suojaamiseksi tarvitaan.

Ulkoasiainvaliokunta oli todella yksimielinen kuten keskustelu tässäkin, ja hyvin sama asia on minullakin mielessä korostaa kuin tässä aiemmilla valiokunnan jäsenillä. Eli valiokunta ja itse asiassa eduskuntakin siinä edellisessä mietinnössään, Natoon liittymistä koskevassa mietinnössä, korosti tätä eduskunnan tiedonsaannin tärkeyttä, ja myös siinä käydyssä keskustelussa pidettiin tärkeänä, että tämä meidän eduskunnan laaja tiedonsaantioikeus toteutuu. Se ei ole ehkä kaikissa kansallisissa parlamenteissa yhtä laaja kuin meillä, ja tämän vuoksi sitä haluttiin korostaa.

Salassa pidettävää tietoa tulee saada turvallisesti. Tämä turvallisuus koskee myös turvatiilojen ja niin edelleen käytännön ratkaisujen hyvää mahdollistamista. Sitä tietoa tulee saada ongelmitta ja oikea-aikaisesti, ja tämä vaatii valtioneuvoston aloitteellisuutta, eikä sen tule olla — kuten täällä jo useampi on todennut — sidoksissa ainoastaan siihen, mitä valiokunnan tai eduskunnan jäsenet osaavat pyytää tai kysyä, eli sen pitää olla oikea-aikaista ja tavoitettavaa ja myös perustua valtioneuvoston aloitteeseen.

Ja samoin siihen aikaisempaan, Suomen Natoon liittymistä koskevaan mietintöön kirjattiin myös näistä hyvistä olemassa olevista käytännöistä, tasavallan presidentin kanssa käytävästä dialogista. Ja yhdyn kyllä kiitoksiin: vaikka itsellä vertailukohtaa aiempiin kausiin ei ole, niin presidentti Niinistön kanssa tämä dialogi on ollut aktiivista. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, kiitos. — Edustaja Peltonen.

13.26 Eemeli Peltonen sd: Arvoisa puhemies! Tämän hallituksen tietoturvallisuussopimusta käsittelevän esityksen ripeä käsittely täällä eduskunnassa ja valiokunnissa on hyvä osoitus siitä, että myöskin viime kevään eduskuntavaaleissa valittu eduskunta jatkaa tätä hyvin yksituumaista työskentelyä koskien näitä Natoon liittyviä asioita ja jäsenyytemme toimeenpanoa, ja hyvä niin, se on erittäin arvokasta. Kuten tässä on aiemminkin keskustelussa nostettu esiin, meillähän tämän ulko- ja turvallisuuspolitiikan pitkä linja ja tekemisen turva on aina ollut se, että tässä salissa on pystytty ilman niitä perinteisiä jakolinjoja ja jännitteitä näitä asioita käsittelemään, ja on todellakin arvokasta, että se perinne jatkuu. Nyt myöskään uuden eduskunnan aikana siihen ei muutosta ole näköpiirissä. On todella niin, että näihin meidän turvallisuuden, sotilaallisen liittoutumisen, ulko- ja turvallisuuspolitiikan asioihin ei näitä jännitteitä kaivata.

Pöytäkirja PTK 12/2023 vp

Sain olla hallintovaliokunnassa käsittelemässä tähän hallituksen esitykseen valiokunnan lausuntoa, jonka annoimme ulkoasiainvaliokunnalle. Siellä yhtenä yksityiskohtana nostimme esiin nämä resursointitarpeet, kun tähän tietoturvaluottamukseen nyt liitytään. Joitakin järjestelyjä se meilläkin tuottaa, vaikka perusta on meillä kunnossa ja valmius on vahvaa — suuria muutoksia ei tule. Valiokunta kiinnitti siihen vahvasti huomiota, että tulee varmistaa resurssit viranomaisille kaikkiin niihin muutoksiin, joita tämän sopimuksen mukaantulo voi aiheuttaa. Olen ainakin itse luottavainen, että näin myöskin tullaan toimimaan, ja minkäänlaista pelkoa ei ole, etteikö näitä resursseja varmistettaisi. Se on erittäin tärkeää. Vaikka muutos voisi olla pieni, niin ne aina kertaautuvat jossain määrin tuolla viranomaispuolella sitten kun vastuuta ja velvollisuuksia tulee lisää.

Ensimmäinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, kiitoksia.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 4/2023 vp sisältyvien 1.—2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain 40 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 5/2023 vp

Valiokunnan mietintö StVM 1/2023 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 20.6.2023 pidettävään täysistuntoon.

5. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on tiistaina 20.6.2023 klo 11.00. Täysistunto lopetettiin klo 13.29.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Maija-Leena Paavola